

Om tillgången till personal inom äldreomsorgen och kommunal hälso- och sjukvård

Socialstyrelsens nationella kompetenscentrum för
äldreomsorg

Isabella Björling

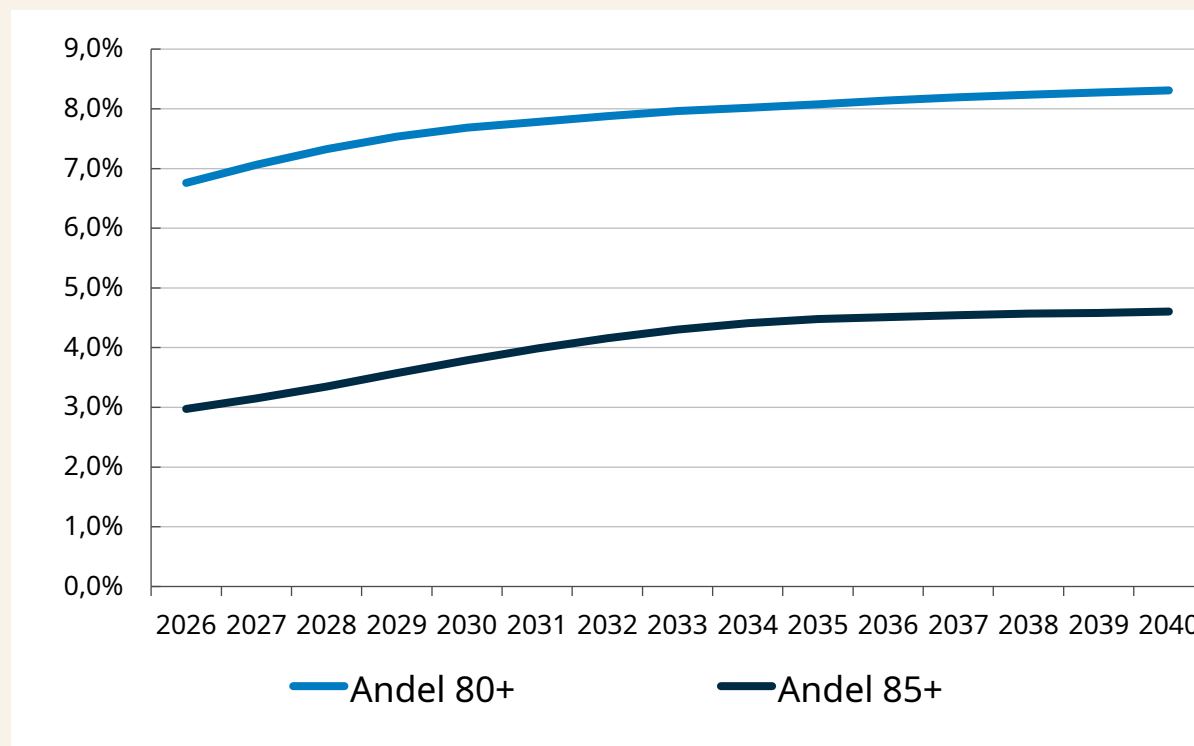
Agenda

1. En åldrande befolkning
2. Om personalen inom äldreomsorgen och kommunal hälso- och sjukvården
3. Fokus: sommarbemanning

En åldrande befolkning

- Andelen 80+ ökar från 6,8 procent 2026 till 8,3 procent 2040.
- En åldrande befolkning påverkar behovet av personal.

Andelen (%) personer 80 år och 85 år äldre

Källa: SCBs befolkningsframskrivning

Om personalen inom äldreomsorgen och kommunal hälso- och sjukvården

Sjuksköterskor det vanligaste yrket bland legitimerad personal

- Sjuksköterskor det vanligaste yrket bland legitimerad personal
- Ungefär lika stor andel legitimerad personal i säbo som i ordinärt boende.
- Tydligt kvinnodominerat.

Legitimerad personal inom äldreomsorgen

Yrke	Män	Kvinnor	Totalt
Arbetsterapeut	240	2 551	2 791
Dietist	4	31	35
Fysioterapeut	507	1 693	2 200
Sjuksköterska	1 497	14 245	15 742
Total	2 248	18 520	20 768

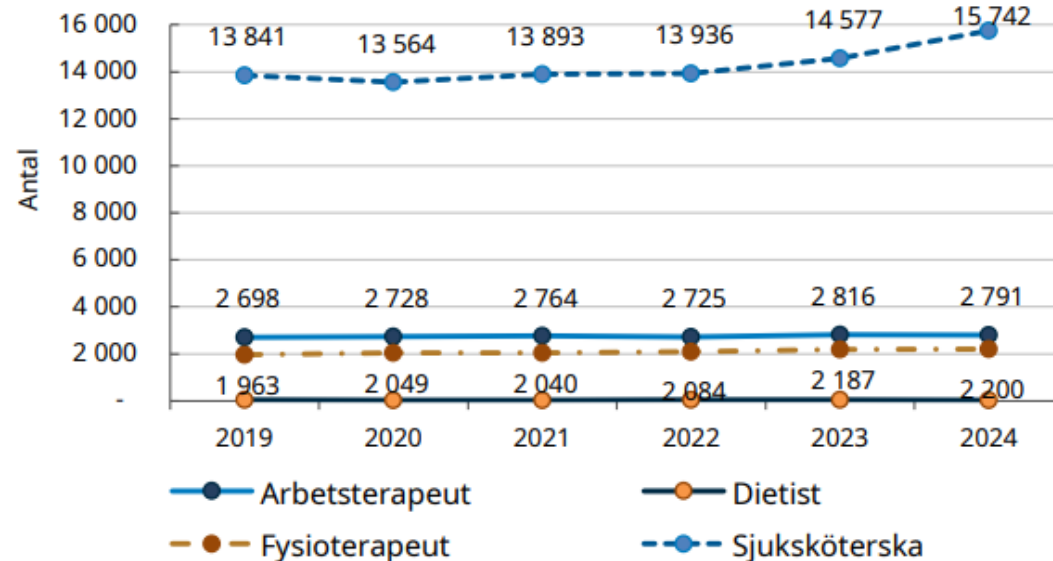
Källa: Legitimerade omsorgs- och vårdyrkesgruppers arbetsmarknadssituation (LOVA), Socialstyrelsen.
Uppgifterna gäller antal anställda och gör ingen skillnad på heltider och deltid. Med anställd avses alla som utfört ett lönearbete i Sverige minst fyra timmar i november.

Legitimerad personal inom äldreomsorgen och kommunala hälso- och sjukvården har ökat

- Antal sjuksköterskor har ökat kraftigt mellan 2019–2024.
- Antalet arbetsterapeuter och fysioterapeuter har ökat i mer begränsad omfattning.
- Antalet dietister har varit fortsatt lågt och relativt stabilt över tid.

Legitimerad personal inom äldreomsorgen över tid

Antal legitimerade personer anställda inom äldreomsorgen under åren 2019–2024, fördelat efter yrke.

Källa: Legitimerade omsorgs- och vårdyrkesgruppers arbetsmarknadssituation (LOVA), Socialstyrelsen. Uppgifterna gäller antal anställda och gör ingen skillnad på heltider och deltid. Med anställd avses alla som utfört ett lönearbete i Sverige minst fyra timmar i november.

Kort om tillgången till icke-legitimerad personal

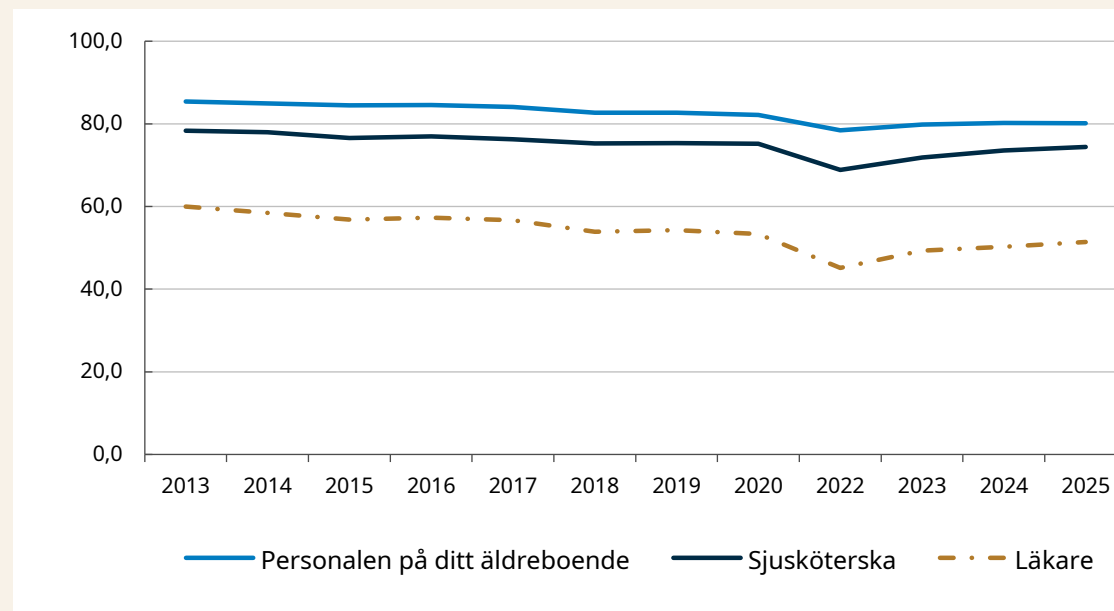
- År 2024 fanns det 114 350 anställda undersköterskor inom äldreomsorgen.
- Av dessa arbetade 75 810, motsvarande 66 procent, på säbo. Övriga undersköterskor arbetade med andra omsorgsformer, exempelvis hemtjänst.
- Inom äldreomsorgen arbetade samma år även 73 800 vårdbiträden.
- Jämfört med föregående år har antalet anställda ökat något. År 2023 fanns 113 760 undersköterskor och 72 700 vårdbiträden inom äldreomsorgen.

Möjligheten att vid behov träffa sjuksköterskor i säbo blir allt mer begränsad

- Trots ökningen av sjuksköterskor verkar tillgången bli allt mer begränsad.
- Gäller även omsorgspersonal och läkare.

Andel (%) personer 65 år och äldre i särskilda boenden för äldre (säbo) som svarat att det vid behov är mycket eller ganska lätt att få träffa omsorgspersonal, sjuksköterska och läkare, 2013-2025

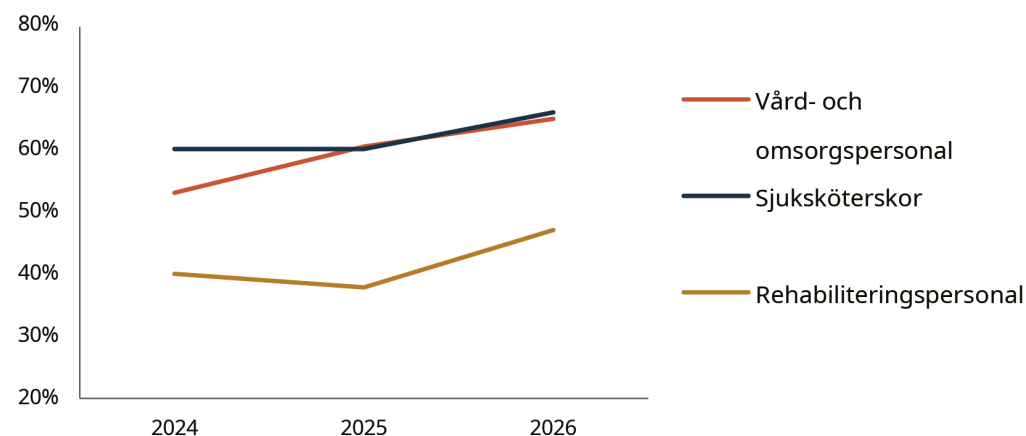
Källa: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Socialstyrelsen 2025.

Fokus: sommarbemannning

Fortsatt brist på sommarvikarier

- Trenden att allt fler äldreomsorgschefer bedömer att det saknas vård- och omsorgspersonal inför sommaren fortsätter.
- Även en större andel av cheferna som bedömer att det saknas sjuksköterskor och rehabiliteringspersonal.

Andel äldreomsorgschefer som bedömde att de har brist på sommarvikarier, 2024–2026

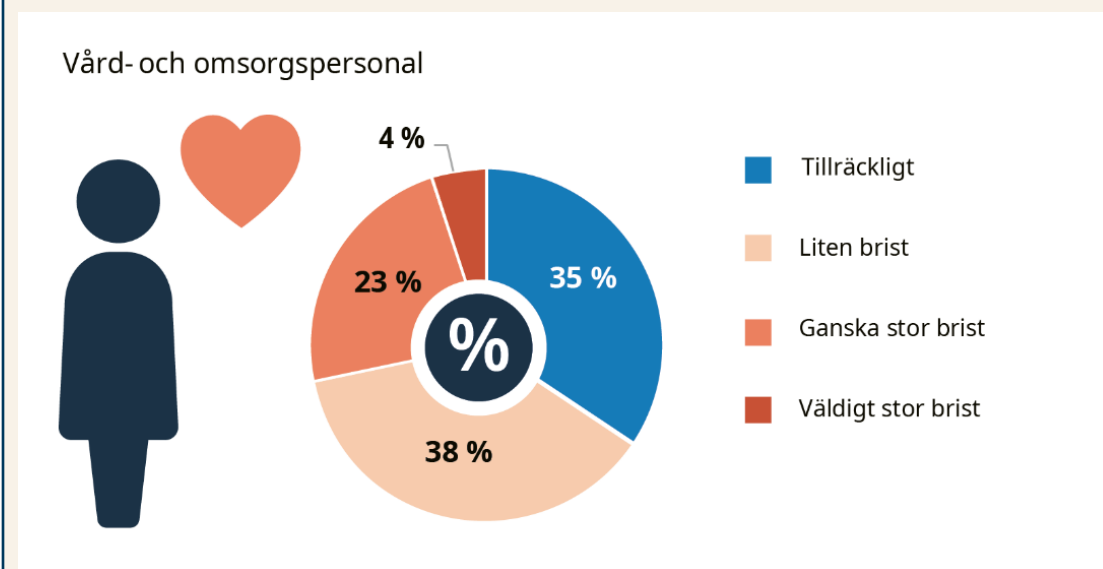

Källa: Socialstyrelsens äldreomsorgspanel, N=83–122. Antalet varierar mellan åren på grund av olika svarsfrekvens. Svaret Vet inte/kan inte bedöma är här bortrensats.

Det saknades vård- och omsorgspersonal inför sommaren

- Bristen på vård- och omsorgspersonal bedömdes framför allt vara liten.
- En fjärdedel bedömde att bristen antingen är ganska eller väldigt stor. Det är fler än vid samma tid förra året.
- Vanligare att mindre kommuner befarade brist på vård- och omsorgspersonal.
- Lite mer än en tredjedel bedömde att de har tillräckligt med sommarvikarier.

Äldreomsorgschefernas bedömning av tillgången till vård- och omsorgspersonal

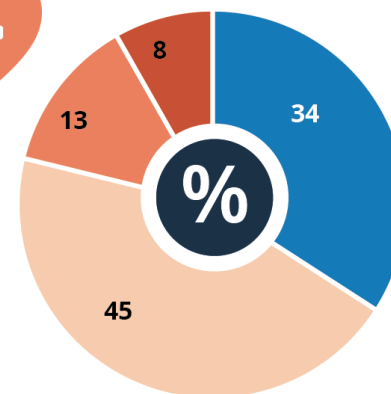
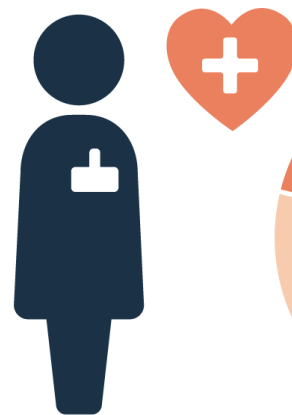
Källa: Socialstyrelsens äldreomsorgspanel, N=98.
Svaret *Vet inte/kan inte bedöma* är här bortrensat.

Större brist på sjuksköterskor än tidigare år

- Även bristen på sjuksköterskor bedömdes framför allt vara liten.
- En femtedel bedömde att bristen antingen är ganska eller väldigt stor.
- Vanligare att större kommuner befarade brist på sjuksköterskor.
- Lite mer än en tredjedel bedömde att de har tillräckligt med personal.

Äldreomsorgschefernas bedömning av tillgången till sjuksköterskor

Sjuksköterskor

- Tillräckligt
- Liten brist
- Ganska stor brist
- Väldigt stor brist

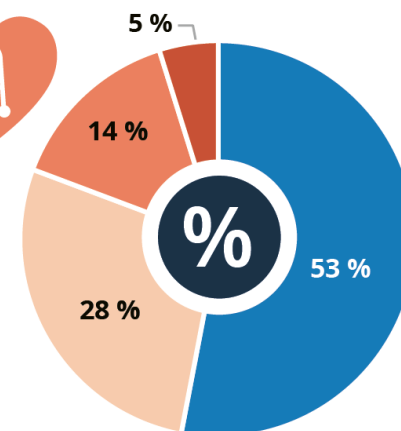
Källa: Socialstyrelsens äldreomsorgspanel, N=85.
Svaret *Vet inte/kan inte bedöma* är här bortrensat.

Viss brist på rehabiliteringspersonal

- En majoritet bedömde att de har tillräckligt med rehabiliteringspersonal.
- En dryg fjärdedel bedömde att de har liten brist och ungefär en femtedel bedömde att de har ganska eller väldigt stor brist.
- Vanligare att större kommuner har brist på rehabiliteringspersonal.

Äldreomsorgschefernas bedömning av tillgången till rehabiliteringspersonal

Rehabiliteringspersonal

- Tillräckligt
- Liten brist
- Ganska stor brist
- Väldigt stor brist

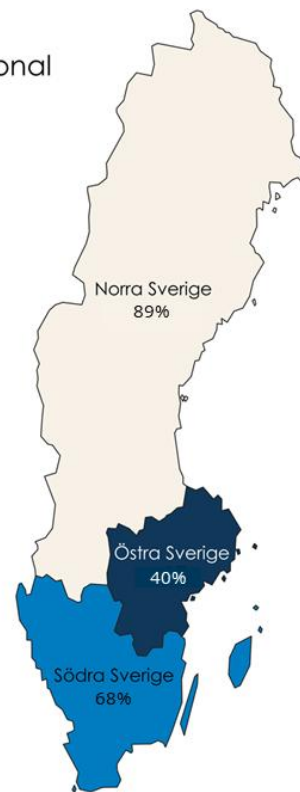
Källa: Socialstyrelsens äldreomsorgspanel, N=83.
Svaret *Vet inte/kan inte bedöma* är här bortrensat.

Störst brist på vård- och omsorgspersonal i norra Sverige

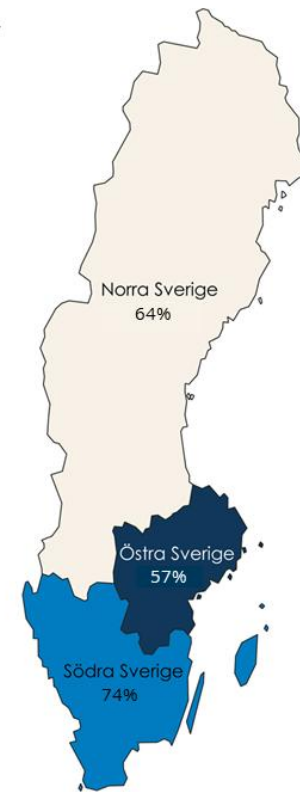
- Regionala skillnader när det gäller tillgången till personal.
- Större brist på vård- och omsorgspersonal i norra Sverige.
- Större brist på sjuksköterskor i södra Sverige.

Äldreomsorgschefernas bedömning av bristen på sommarvikarier innan sommaren

Vård- och omsorgspersonal

Sjuksköterskor

Källa: Socialstyrelsens äldreomsorgspanel, N=99 (vård- och omsorgspersonal), N=85 (sjuksköterskor). Svaret *Vet inte/kan inte bedöma* är här bortrensat.

